

inzerce

České šlechtění jetele má úspěch

Bonus, Garant a Respect – tyto tři odrůdy diploidního jetele lučního z ryze českého šlechtění Selgenu obsadily první tři místa v prestižních švýcarských zkouškách v letech 2016–2018. Byly proto zařazeny na Listinu doporučených odrůd ve Švýcarsku. Švýcarsko je jediným místem v Evropě, kde se cyklicky scházejí nejlepší a nejnovější odrůdy pícnin, aby se pokusily propracovat na místní Listinu doporučených odrůd.

Výkonové zkoušky jetele lučního pořádá švýcarská státní instituce Agroscope v různých cyklech (podrobnosti na www.agroscope.ch). Poslední cyklus u jetele proběhl v letech 2016 až 2018. Další zkoušení je pak plánováno až na roky 2023 až 2025. Každý přihlašující šlechtitel má možnost zařadit do pokusů dva materiály zdarma, třetí a další pak za úplat. I proto je účast tak velká a konkurence opravdu široká. Jen několik nejlepších odrůd je následně doporučeno a většinou jen ty jsou ve Švýcarsku a následně v Evropě pěstovány a míchány do směsí. Výsledkům je proto věnována značná pozornost v celé evropské zemědělské veřejnosti. Nejnovějšího cyklu, uskutečněného v letech 2016 až 2018, se v kategorii jetele lučního diploidního zúčastnilo celkem 23 odrůd evropských šlechtitelů. SELGEN, a. s., přihlásil tři odrůdy – Garant, Bonus a Respect, které jednoznačně dominovaly a zvítězily v celé evropské konkurenci.

Vítěz Garant

Vítězem nejprestižnějšího švýcarského cyklu 2016 až 2018 se stala odrůda Garant. Ta se kromě vynikajícího výnosu umístila na prvním místě v konkurenceschopnosti, vytrvalosti poros-

tů, mrazuvzdornosti a odolnosti k chorobám. Garant byl již dříve zařazen na Listinu doporučených odrůd ve Švýcarsku, a to na základě úspěšného absolvování předchozího cyklu v letech 2011 až 2013. Odrůda exceluje zejména v letech s tuhou zimou (vysoká mrazuvzdornost) a v letech s masivním rozvojem kořenových chorob. Garant je raná až středně raná odrůda s rychlým jarním růstem a velmi dobrým obrůstáním po sečích. Podle výsledků ÚKZÚZ má nejvyšší odolnost ze současně zkoušeného sortimentu ke komplexu mykóz, odumírání kořenů, ke spále, padli a virózám. Garant je potomstvem rostliny rezistentní k bílé hnilobě (rakovině jetele – *Sclerotinia trifoliorum*). Další velmi ceněnou vlastností je dobrá vytrvalost. Výnosy zelené i suché hmoty v prvním i druhém užitkovém roce jsou vysoké, a to až 109 % nad průměr kontrol v oficiálních zkouškách v ČR. Semenná oční a dobrá semenářskou úrodu.

Výkonný Bonus

Odrůda Bonus obsadila první místo na Listině doporučených odrůd ve Švýcarsku v cyklu 2011 až 2013, které ji zajistilo nárůst množitelských ploch.

Šlechtitel českých jetele
Ing. Roman Tyllér Foto archiv

Aktuální třetí místo v cyklu 2016 až 2018 potvrdilo vynikající stabilitu a jistotu při pěstování. Bonus byl v obou cyklech zkoušení hodnocen jako odrůda působící nejlepším celkovým dojmem. Odrůda je na Seznamu doporučených odrůd také v ČR a je rovněž nejpěstovanější českou odrůdou na množitelských plochách jetele lučního v ČR. Bonus je raná až středně

raná odrůda s velmi dobrým zdravotním stavem. Bonus je podle výsledků ÚKZÚZ středně odolný až odolný proti napadení bílou hnilobou (rakovinou) jetele. Odrůda disponuje velmi dobrou vytrvalostí do druhého užitkového roku (tedy třetího roku vegetace). Výnosy zelené i suché hmoty v oficiálních zkouškách ČR v prvním a druhém užitkovém roce jsou vysoké: 108 % až 109 % nad průměr kontrol. Zkušenosti z množitelské praxe ukazují, že Bonus je také semenářsky vysoce výkonná odrůda.

Nový Respect

Respect byl nejlepším jetelem z nově testovaných odrůd ve švýcarském cyklu 2016 až 2018. Zde celkově obsadil druhé místo za odrůdou Garant. Respect je raná až středně raná odrůda registrovaná v roce 2010. Celkově odrůda vyniká velmi vyváženým a dobrým zdravotním stavem. Respect je podle výsledků ÚKZÚZ středně odolný až odolný proti komplexu viróz a v porovnání s kontrolními odrůdami vykazuje zlepšenou odolnost k listovému skvmítozem. Vyniká vysokou vytrvalostí porostu do druhého užitkového roku (tedy třetího roku vegetace). Respect je výkonná odrůda: výnosy zelené i suché hmoty v obou užitko-

vých letech jsou vysoké, až 109 % nad průměr kontrol v pokusech ÚKZÚZ.

Přesvědčivé výsledky

Agroscope je švýcarské federální středisko pro zemědělský výzkum a je přidruženo k Federálnímu úřadu pro zemědělství (FOAG). Právě na jeho zkušebních stanicích probíhá pravidelně zkoušení různých plodin, v našem případě jetele lučního (diploidního) s výsledky cyklu let 2016 až 2018. Zkoušek se účastnilo 23 odrůd jetele z celé Evropy. V závěrečném hodnocení se projevil zkoušené znaky: výnos suché hmoty, celkový dojem, rychlost vývoje, konkurenceschopnost, vytrvalost, mrazuvzdornost, odolnost proti chorobám. Údaje jsou po absolvování třetího cyklu zpracovány do konečného indexu, přičemž některé důležité znaky (například výnos) mají dvojnásobnou důležitost. Čím nižší index, tím je odrůda lepší. Pouze deset odrůd s nejnižším indexem je zapsáno na Listinu doporučených odrůd. Průměrný index kontrolních odrůd zapsaných na Listině před cyklem 2016 až 2018 byl 4,49.

Pořadí nejlepších deseti odrůd včetně výsledného indexu:

1. Garant (SELGEN, CZ): index 3,61

2. Respect (SELGEN, CZ): index 3,84

3. Bonus (SELGEN, CZ): index 3,89

4. Ganymed (DLF-Trifolium, DK): index 3,94

5. SLM 3.274 (DSV, DE): index 4,10

6. Avisto (Semences De France, FR): index 4,10

7. Regent (Semences De France, FR): index 4,17

8. Harmonie (NPZ-Lemcke, DE): index 4,22

9. Elara (DLF Životice, CZ): index 4,24

10. Global (Freudenberger, DE): index 4,51

SELGEN tak po letech dokázal nejen obhájit pozici jedničky v silné konkurenci evropských šlechtitelů diploidních jetele, ale dokonce i přidat další odrůdu do této kolekce. Šlechtění jetele má v České republice velkou tradici, což je dáno pravděpodobně nejen vhodnou lokalitou pro šlechtění v okolí Chlumce nad Cidlinou, ale především prací našich šlechtitelů pod vedením Ing. Romana Tyllera, kteří svoji pečlivou a tvořivou práci dokážou české šlechtění rozvíjet tím správným směrem.

Ing. Aleš Vymětal
SELGEN, a. s.